

Rohkem kui sõnad (ingl More than Words)

- **Loomisaasta:** 1999 (Kanada), 2017 (Eesti)
- **Sihtgrupp:** imikuiga (0-2 a), varajane lapseiga (3-5 a)
- **Elluviimise keskkond:** perekond ja kodu, sotsiaalsüsteem, tervishoiusüsteem, veebikeskkond
- **Elluviijad:** logopeedid, kes on läbinud programmi koolituse ja omandanud metoodika. Materjalide, juhendite ja metoodikate kvaliteedi ning ajakohasuse tagab Kanadas asuv Hanen Centre
- **Ennetustegevus sisaldab:** ettevalmistus, grupi- ja individuaalkohtumised peredele ja töötajatele, tagasiside, logopeedide koolitus ja sertifitseerimine, materjalid ning ruumid ja vahendid
- **Ennetustasand:** kolmandane ennetus, teisene ennetus

- **Märksõnad:** haridusprobleemid (sh kehvad akadeemilised tulemused ja koolist puudumine), sotsiaal-emotsionaalse pädevuse arendamine, vaimse tervise probleemide ennetus
- **Eesmärk:** aidata autismi või sotsiaalse suhtlemise raskustega laste vanematel mõista lapse suhtlemisviise ja huvisid, et igapäevategevustes arendada lapse suhtlemisoskusi, pikendada suhtlusaega, toetada lapse kõne mõistmist ning sisukat sotsiaalset kontakti
- **Läbis Ennetuse teadusnõukogu hindamise:**
2025

Ennetustegevuse veebileht:

[More Than Words](#)

- ● [Esmased tulemusnäitajad](#)
- ● [Teisesed tulemusnäitajad](#)
- ● [Info teistes andmebaasides](#)

Ennetustegevuse esmane mõju on muutus **lapse ja vanema suhtluskäitumises**.

Esmaste tulemusnäitajate* hindamisel on toetunud lapsevanemate hinnangutele kuni 2 kuud pärast tegevuse lõpetamist. Laste ja vanemate suhtluskäitumise muutuste kohta on andmeid kogutud vanemate intervjuude, standardiseeritud mõõtevahendite ning vanemate täidetud küsimustike abil.

- ● Viis uuringut näitasid muutusi **lapsevanemate suhtluskäitumises**, sh uute suhtlusstrateegiate kasutamises ja lapse suhtlemisviiside tõlgendamises.
- ● Viis uuringut näitasid muutusi **lapse suhtluskäitumises ja suhtlusoskustes**, nt oskus algatada ja hoida suhtlust, silmsideme hoidmine, mängus ja suhtluses püsimine, koostöö ja vastused suhtlussituatsioonides, sõnavaralised oskused.

*Esmane tulemusnäitaja on ennetustegevuse mõju või toime uuringu peamine tulemusnäitaja.

Soovitud teisene mõju on **vanemate emotsionaalse seisundi paranemine, tajutud enesetõhususe kasv ning positiivsed muutused lapse keelelises arengus**.

Andmeid on kogutud küsimustike, intervjuude või standardiseeritud ja normeeritud mõõtevahenditega.

- ● Kolm uuringut näitasid **vanemate enesetõhususe paranemist**, vanemad tundsid end pärast tegevuses osalemist lapsega suheldes kindlamalt.
- ● Kaks uuringut näitasid **vanemate emotsionaalse seisundi muutust** – vanemate ärevus ja stress vähenes, kirjeldati optimismi ja lootuse kasvu.

- Üks uuring ei näidanud muutust **vanemate depressiivsuses**.
- ● Viies uuringus leiti, et toimus **lapse keeleline areng**, eelkõige kõne mõistmise paranemine, sõnavara mahu ja kasutamise kasv.

*Teisene tulemusnäitaja on muu tulemusnäitaja, mille vastu huvi tuntakse.

Info teistes andmebaasides puudub.

Ettepanekud uurimiseks:

- ● Kavandada uuring **ennetustegevuse vastuvõetavuse ja mõju hindamiseks** Eestis, võimaluse korral pooleksperimentaalset uuringukavandit kasutades ja hilisemal järelhindamisel andmeid kogudes.

Ettepanekud kasutamiseks:

- ● [Ennetuse teadusnõukogu](#) soovitab tegevust kasutada, sest programm **võib vähendada vajadust eriarstiabi ja teraapiate järele** ning parandada osalejate toimetulekut. Tegevuse kasutamisel tasub koguda juurde andmeid tegevuse mõjust.
 - ● Kohandada programm **keeleliselt ja kultuuriliselt** (nt luua näidisvideod Eesti lastest ja nende vanematest, tõlkida vanematele mõeldud käsiraamat). Kohandamine loob pinnase tegevuse vastuvõetavuse ja elluviidavuse parandamiseks.
 - ● Kaaluda enamate logopeedide koolitamist programmi elluviimiseks, et parandada **ennetustegevuse kättesaadavust**.
-